

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. v. s. nap, kedden, csőtörtőkön és szombaton.
 Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., második 6 kr., harmadszor 5 kr. Krajczár osztrák ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

A helybeli cs. kir. rendőrfőnökségtől a következő intézkedést vettük:

Eln. sz. 69. 1862.

Tekintetes Dózsá Dániel urnak,
 mint a „Koloszvári Közlöny“ szerkesztőjének.

A „Koloszvári Közlöny“-nek idei 57-dik számában megjelent vezércikk több oly tételre tartalmaz, melyek a jelenleg é. honban létező kormányforma irányában, ellenszenv előidézésére és szítására, valamint vonatkozólag a csend és rend megzavarására is vannak irányozva.

Mint hogy pedig egy ily, a közszend és rend fenntartására káros befolyással levő tény el nem tűrhető, ennél fogva a Tekintetes szerkesztő urnak az 1852-ben május 27-kén megjelent sajtótörvény 22-ik §-a értelmében az erdélyi felső és alsó főtanácsok elnöksége nevében Sz. Györgyhava 14-én 350. elnökségi szám alatt kelt magas rendeleténél fogva, az első írásbeli megintés adatok, mely írásbeli megintést a fennevezett lap legközelebből megjelenendő számba fűlvén a Tekintetes szerkesztő urnak megtagyattik.

Koloszvárt Sz. Györgyhava 15-dik napján.

A cs. k. rendőrbizottság elnökétől.

Lunaczek Hubert,
 cs. k. rendőrbiztos.

Koloszvár, ápril 16-kán 1862.

(D) Hogy a román memorandumnak a regalistákról való felfogását kellő szempontokból bírálhasuk, mulhatlanul szükséges általában a képviselők, s in specie a magyar képviselőt jellemét fontolóra vennünk.

Európa nemzeteinél a monarchikus államokban általában a kormány és nemzet közti közvetítő, már elhivatásánál s conservatív irányu helyzeténél fogva a felsőháza, illetőleg felsőház, párek háza.

Azon érdekelt, a társadalom azon tagjait, kik ily közvetítésre vannak hivatva — nem lehet mesterkéltlen teremteni. Azt mindenütt a társadalom, a történet teremtette elő.

Közvetítő a nemzet és uralkodó között csak az lehet, a ki a kettő között áll, a kinek érdekei egy az uralkodó, mint a nép érdekeivel össze vannak fonva. Ezen tulajdönt ekkor a magas születés és nagy birtok képviseli Európában. A magas születés maga már oly családi multat föltételez, mely fontos szolgálatok által a haza és uralkodás bizodalma gyökerezik, sőt a magas rang, kivált minálunk utóbbi évszázadokban, még inkább az uralkodás körül tett szolgálatok hévmérőjének tekinthető. Másfelől a nagy birtok a nép érdekeivel való nagy összeköttetést, a

népre való tetemes befolyást biztosít. Egyszersmind, minthogy minden birtokot a nép és illetőleg az ország jólléte, munkaképessége, ipara, szorgalma hasznosíthat: igen természetes az, hogy a nagy birtok embernek érdekében áll az, hogy hazája egy anyagi, mint szellemileg minél inkább kifejlődjék. De azóta, hogy a romai köznép „kenyeret és cirkust“ követelt egész a St. simonisták communistikus koráig, a tömeg mindig savorogta a nagy urit vagyont, s annak biztonságát a monarchia tartá fenn. Ezen helyzetnél fogva áll a magasabb aristocrazia az uralkodás és nép között; de ez állásban ő független is; ő nem eszköze senkinek, ő conservatív védője a rendnek és az ő intézkedéseknek. Következésképp ezen elhivatást sehol sem lehet a kormányzat szeszélye szerint előállított surrogatummal helyettesíteni.

A magyar intézmények szerint az egész nemesség a korona tagja lévén, az országgyűlésen mindenki egyenlő szavazattal bírt. A hatalmasabb urak nagyobb politikai fejlődése, befolyása, az országgyűlésre saját költségükön megjelenítésre való teljes anyagi képesség, apránként szakadást hozott be az addig egy nemességben annyi részben, hogy a nagyobb birtokú nemesség személyesen, a kisebbek megyénkinti képviselők által jelentek meg. Később a feudális és aristokratikus szellem nagyobb befolyása apránként megteremték Magyarországon a potior nobilitásból egy mágási rendet, mely magát a kisebb nemességtől társadalmilag mind inkább külön szaktitá, s a főbb nemesség személyes megjelenési képességéből egy jog és intézmény alakult: a mágások táblája.

Mint hogy csaknem minden nagyobb birtokú magyar egyszersmind apránként mágás is lett, ezen felsőháznak ilyeszerű megalakulása igen természetes volt, sőt helyes is, a mennyiben más alkotmányos országok példájára, a törvényhozás tényezőit szabatosította, a mely a régi személyes országgyűléseken — hol az ország nagy birtokosai a királyokkal előre tanácskoztak, s az eredményt úgy bízták a többi nemesség eldöntésére — kevéssé lehetett szabatosnak, és az érdekeket kiegyenlítőnek nevezhető.

Erdélyben azonban kevesebb befolyást gyakorolván a nemzeti fejedelmek alatt a feudális szellem, a jogelvezet nem ment át bizonyos kasziokra, a „potior nobilitas“ eszméje tisztán megmaradt, s kelleke volt a tekintélyes birtok, kapcsolatban két három generation át tett közszolgálattal? Így nálunk jogilag címhez kötött rendi jog nem létezett, ha-

nem volt felszíne a nemességnek, és ezek az országgyűlésen személyesen jelentek meg, meghívattán oda királyi meghívó levelekkel.

Ők nem tanácskoztak külön táblán; az országgyűlés csak egy táblából állott. Voltak köztük, kiknek a regalistai állást hivataluk biztosította; de a nagy többségnek független potior nobilisnek kellett lenni, s általában nem az volt hivatásuk, hogy a kormányt, hanem az, hogy a nagybirtokot képviseljék, s így a kormány s nép között valódi közvetítő lehessenek.

A regalisták kinevezésére nézve, ha már a memorandum az erdélyi törvényekre hivatkozik, úgy nekünk is az erdélyi törvényekből van jogunk okoskodni, s e törvények szerint nem áll a román emlékirat 1-ső pontjának azon állítása, mintha a gubernium csak kihallgatandó volna a regalisták kinevezésére nézve, de a kinevezés tetszés szerint történhetné. Törvényeink értelme szerint e szó „audito gubernio“ mindig azt jelentette, hogy a „kormány“ szék fölterjesztése folytán; következésképp olyat soha nem nevez ki az uralkodás, kit nem a kormány szék terjeszt fel. Az sem áll, hogy a királyi hivatalosok számát tetszés szerint lehet emelni, mert hisz a leopoldi oklevél 4-ik pontjában a divatozott szokás megtartása van kikötve az országgyűlés összeállítására nézve, mire az 1791-iki 11-ik cikk is hivatkozik prologjában. Am pedig egész 1761-ig, míg az országgyűlések törvényszerűen tartattak, mindig az volt a szentesített gyakorlat, hogy több regalista nem lehetett, mint a mennyi követ volt szám szerint. Nem tagadjuk, hogy ez ellen később mindig viszálytörtént, s az 1837-diki országgyűlés is hasztalan kelt ki ellene. Így mi nem is a lehetőségéről, hanem az emlékiratban felhozott törvényről szólnak.

De már most ha a román emlékirat elve elfogadtatnék, mi lenne hazánkban a népképviselő elvéből, mi lenne az ország jogából a kormányhatalom irányában?

Minő elv ez? Az-e a kormányzás és ország közös legislatiojának feladata, hogy a kormány okvetlen többségben legyen? De hát mire való ekkor az országgyűlésre költeni? És el volna-e vajjon itt érve az uralkodó célja, ki azért hívja össze az országgyűlést, hogy népeit kihallgassa, s közvéleményük szerint és velök hozzon törvényt?

Sőt éppen ellenkezőleg a román memorandum nézetével, az erdélyi országgyűlés, a népfelzabálás után, a jogegyenlőség elvének éppen azért nem felel meg eléggé, mert a regalisták kinevezése által a népképviselő eszméje mindig paralizálható; és miután

TÁRCZA.

CSENDELET.

(Közi Turul.)

Az ismeretes francia történetíró, Michelet, nem rég „L'oiseau“ (a madár) című alatt egy könyvet adott ki, a mely érdekes észleleteket tartalmaz a madarak életéről.

Az előszóban a szép szellemű szerző megajánlja, vagy helyesebben gyöngéden észrevételti velünk, hogy e munka szerkesztésében nevének nem csekély része van, s e hülyg tolla után egy önéletrajzi közleményt ad, a mely az előadás és felfogás rendkívüli bensőségénél fogva, a legérdekesebb aesthetikai olvasmányul szolgál.

Meg vagyunk győződve, hogy e lapok olvasó köre nem mindennapi élvezetet fog abból meríthetni; minél fogva hű fordításban közöljük.

„Falun születtem! így kezdi a szelleműs hülyg; — és életem nagy részét, két harmadát falun töltöttem. Gondolataim még mindig oda is vannak, részünt gyermekkorom meg szokott örömeim emlékének varázsa, részünt természetes hajlam, mindenekfelett pedig azon bálázásnál fogva, melylyel atyám emléket tiszteltem, ki engem falun nevelt fel, s a kit bálványozásig szerettem.

Mint hogy édes anyám beteges volt, gyámoltalan gyermeki koromban meglehetősen sokáig a köznéphez tartozó egyének ápolása alatt voltam. Én szerettem a jó embereket, mintha szülőim lettek volna; ők is szerettek, mintha gyermekök lettek volna. Falusias módomért testvéreim mindig „paraszt lánykák“-nak nevezték.

Nem messze egy várostól atyámnak kedves falusi laka volt, melyet ő maga szerzett, hozott rendbe és teltetett körül fákkal. Célja volt e lakhely minél kellemesebb varázslása által fiatal nevelését az amerikai természet nagyszerűségét, melyet anyám, mint szülőföldét nem rég hagyott el.

Nyugotra és délre a lakból szabad kilátás nyílt; a napot reggel szőlőhegyek mögül látók teljőni, mielőtt a déli hőség beállott volna, már a pyrenai hegyesücsök felé tündözött, melyek növényvilágot árasztva szép időben oly festőileg tüntek fel a láthatáron. A nap sugarait francia jegegyék, amerikai akácok, ragyaburák és fiatal cyprusfák fogták fel, s alkotának szelíded felhőmályt.

Az északi szél ellen tügy- és gyertyánfa-csoportok védtek. Balra rétek és művelés alatt álló földek terültek messzire el, egész a távoli láthatárig. Rekettyebokrok közt, s néhány nagy fa alatt egy patak csörgedezett, keskeny vizszalag, melynek partjai körül lebegő párázatok valának észrevehetők az alkonyi felhőmályban.

Az éghajlat valami közép; a völgy, mely a Tarn folyóhoz tartozik, a Garonne kellemeit az Auvergne szigorával egyesíti s így nem hozhatja meg a déli terményeket, melyeknek már Bordeaux örvendhet. Mindamellett az eperfák, az illatos és leves barackok, a cukorkörte, s dínye, mely itt vadon tenyész, arra emlékeztetnek, hogy ez már délvidék. Gyümölcs dögében nagy bőségben valának; a falusi birtok egy része roppant gyümölcskert vala.

A mint rá visszagondolok, tinajdonkép most érzem igazán, mily kedves hely vala az. Komoly és ábrándos jellege volt, melyet a lakosok egyénisége legkevésbé se zordított.

Atyám szeretetreméltó s élénk egyéniség vala, de már koros, s egészség tekintetében gyöngéledő; anyám szép, fiatal és méltóságjeltes, minők az északamerikai nők szoktak lenni, s a mellett — a mivel ezek nem mindig dicsékelhetnek — nagyon gondos és tevékeny házi asszony.

Falusi birtokunk, mely hajdan hugenották tulajdonosa volt, sok kezen ment keresztül, míg a miénk lett. Vele együtt tulajdonunkká váltak a hajdani birtokosok sirhalmai is, egyszerűt gyepes hantok, melyek alá a sokat üldözöttek kedves halottaikat temették, sűrű tölgyeket ültetve a kegyeletos hely felé.

Alig szükség megjegyeznem, hogy ezen fákat a sirhalmakkal együtt, épp a fejlődékenységek által megóva, vala-

meddig mi valánk a birtokosok, atyám a legnagyobb tiszteltetben tartotta. Sajátkezűleg ültetett minden sirhalm fölbe egy-egy rózsabokrot, s ezen tölde és illatos virágok elenyésztek a halottak birodalmának zord tekintetét, a nélkül, hogy azt megfosztották volna megható jellemétől.

Mi gyermekek, ha jött az est, önkénytelen oda vonzódtunk; gyakran imádkoztunk ezen halottak lelkeinek nyugalmáért, s ha netalán ilyenkor egy csillag futott le az égen, áhítatos, babonás hittel mondtuk: „Amott egy lélek száll!“

Négy éves koromtól fogva tízennégy éves koromig, összesen tíz évet éltam át e kedves helyen. Játsszótársaim mondhatni nem is voltak; öt évvel idősebb német már anyám segéde, társa volt, midőn én még csak kicsiny lányka valék. Fivéreim elég számmal voltak, hogy egymással s nélkülük játszadozhassanak, minél fogva magamra hagytak a szülőháza. Ha a mezőre kifutottak, én csak tekintetemmel kísértem őket; nem szenvedtem tehát hiányt a magányos órákban, melyek alatt a ház közelében a kert hosszú, sötét fasorai közt bolygék.

Természetes élelkségem dacára szemlélődő lettem, s álkatlan, határozatlan ábrándjaim közben sejteni kezdtem a végtelent; megjött fogalmam az Istenről, de a természetben mindenre atyai gonddal figyelő Istenről, ki az egyszerű fűszalat épp oly szeretettel tekint, mint egy csillagot. Ily gondolatokban aztán feltalálám a vigasz és boldogság eredeti kufjét.

A mi házunk egy vizsgálódó szellemű embernek érdekes tanulmányok terétül szolgálhatott volna. A jóllét véd-szárnya alatt itt minden lény boldog egyetértésben élt, mintha csak találkat adtak volna egymásnak ide, s úgy kerültek volna össze. Mindjárt a lakház mellett szép halas tavunk volt, de madaras házunk nem vala, mert szülőim soha se akartak beleegyezni, hogy állatokat fogva tartssunk, midőn azoknak élete tulajdonkép a mozgás és szabadság. Kutyák, macskák, tengeri nyulak békésen, tarkán vegyülve, éltek itt egymás közt. Anyámat galambok és tyukok vették körül, melyek kezéből ettek; a verebek vidáman tanyáztak a ház földeiben, a fecskék, melyek minden tavasszal be-

váltára sem volt, a mostani irattömög — könnyen megfért az azon időben még kevésbé kiépült Gyula-Fejérvárbán.

Azonban alig volt ezen testület pár évig a kijelölt helyen, 1695-ben már Kolozsvárra s a rákövetkező 1696 évben vissza Fejérvárra vitették. Eddig hagyján volt, mert legalis helyen a két fővárosban váltakozott, de rövid idő múlva elkezdődött a vándorlás oly helyekre s oly egyoldalú rendelekek folytán, mikbe az országos közbajlás bele nem nyugodott soha, a törvényhozó hatalom egyik factora, a nemzet pedig még kevésbé szentesített. Ekkép guberniumunk 1702-ben kétszer volt N. Szebenben és ismét Gyula-Fejérvárra, hova 1703-ban visszatért. Innen azonban 1711-ben már megint elköltöztették Medgyesre, jöllehet az ország Kolozsvárra kérte áttételét. — 1717-ben megengedték, hogy a dühöngő pestis miatt átszállítsák Kolozsvárra. Ezen s a következő két évben hosszas országos és kormánysszéki tárgyalások folytak ezen dicasteriumnak végleges megtelepítése iránt Kolozsvárra — át is jött 1719-ben, de még azon évben elvitették Beszterczére, hová a ragály miatt csak kevés tag gyűlt össze. (Vége következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— A lovaglási gyakorlatok az utóbbi hetekben gyakorlatok voltak városunkban a főrangú fiataliságnál; folyó hó 17-én pedig egy lovaglási innepélyt rendeztek, melyet a „Korunk” következőleg ír le: Főúraink folyó hó 13-án a korán beköszöntött tavaszt egy élvezetdús nappal ünneplték meg. — A gróf Toldy-Horváth külső-magyarkezeli kertjében egy kis lovadaktör improvizáltak, a hová a kifizűtött időre az összes aristokratán kívül a látogatók szép száma sereglett össze. — Pongrácz zenekara ráhuzta az indulót, s Szentkereszty Zsigmond báró vezénylete alatt délezerig paripákön, 12 lovag utatratt be (Toldy-Horváth gróf, Bánffy Kálmán, Huszár Sándor, Miklós, Ádám, Károly, Bornemiza Tivadar, Károly, Szentkereszty György, Wesselyény József báró, Bernát Bertalan). A dalás lovagok különböző fordulatok és fejlődésekben nagy ügyességet s otthonosságot fejtettek ki lovaikkal. S a mintegy óráig tartó gyakorlat alatt válogatott nézőket többször ragadák zajos tapsokra. E mutatványt egy csinosan díszített sátor alatt fényes lakoma követte esteig.

— A „Sieb. Bote” szerkesztője ugyanazon kedvetlen sorsba részesedett, a melybe mi; kormánybivaltások eleni közleményért először megintett. M. Váshelyt van egy szállás, melyet a „Sieb. Bote” szerkesztője mint tanácsos, utána a „Kolozsvári Közlöny” szerkesztője mint királybíró lakott, e szállásról jöttünk mindketten vissza lapjainkhoz; hanem ám menten Isten attól, hogy érdemes kollegáinkkal mostani pályának tövises útjáról végre ugyancsak Váshelyre egy közös szállásra kerekedjünk vissza.

— Az erd. k. udv. kancellária Csúpe de Drága Wilma László fogalmazóvá nevezte ki.

— A „Wand.” Nádasdi grófot jelölteti ki magyar udvari kancellárnak, és azt mondja: közvetlen választások fognak elrendeltetni a Reichsráthba. — Más kűttő azt írja, hogy egy igen befolyásos és kűttő állásu hazánkfa azzal biztatja magát, miként nem sokára magyar miniszterium fog kinevezetni, ez hívja össze az 1861. országgyűlést, és már törvényjavaslatokat is készítenek, melyek mint királyi propositok fognának a ház eleibe terjesztetni. (M. S.)

— A birodalmi tanács felső házában f. hó 11-diki ülésében azon új törvény volt szőnyeg, mely a bánya-vám megszüntetésére vonatkozik. Az alsóházban a jobboldaliak e törvény tárgyalásában nem vettek való részt és a német autonomista, Rechbauer ur opponált a czim ellen, mely által e törvény az egész birodalomra nézve nyilvánítatik érvényesnek. A felsőházban herceg Salm és gr. Thun — mint irtuk — élénken kikelték az idézett czimzet ellen, miután a birodalmi tanácsnak nem állhat jogában az egész birodalomra nézve törvényeket hozni. Lasser miniszter ur szemrehányásokat tesz Thunnak, hogy ismét a competencia kérdését bolygatja. Erre éles párbeszéd következik Thun és gróf Kuefstein között, ki ma elnököt. Thun csak az által, hogy a ház rendszabályaira hivatkozik, viheti keresztül, hogy jobbítványa szavazat alá bocsátassák; de az elnök a grófnak nem engedi meg, hogy ezen javaslatát motiválhassa. A szavazásnál Thun indítványa megbukik. A gróf erre ismét panaszt emel, hogy az elnök a részletes vitát meg nem engedi, s az egykori ministertől (Thuntól) megvonja a szót, azután ajánlja a háznak, hogy a tárgyalást törvényjavaslat azzal harmadszor is olvassassék fel. De mielőtt a ház ezen ajánlat felett határozhatna, gróf Thun és Salm hg. össze-neznek és néhány elvbarátaik kíséretében megindulnak, a termet elhagyandók. Az elnök utának kiált: Felszólítom az urakat, hogy maradjanak, mivel különben a ház végzése képtelenségét élvezti. Gróf Thun az ajtóban megfordulva: Miután a házi rendszabályok megsértettek, mindenki mehet, a merre kedve tartja. S ezzel elhagyja a termet. Az elnök összezsámolgatja a házát: csak 48 tag van jelen, kettővel kevesebb, mint kellene. Gróf Kinsky ajánlkozik, hogy a folyosóról behi néhány tagot. Az elnök ajánlatát szívesen veszi. Gr. Kinsky kimegy s néhány perc múlva visszatér. Előlk: Van oda ki néhány ur? Gr. Kinsky: Nincs senki, Salm hercegen kívül, ki nyugodtan olvas egy hírlapot. A lordok háza elneveti magát, s az elnök kénytelen az ülésnek véget vetni. (Sürg.)

— Nemzetiség és hazaszeretet. „Magyarországon, ugymond a „Sürgöny”, e szó „háza” az, mely az ország minden fiát egyesíti. Magyarországon a hazaszeretet pótolja azt, a mit más nemzeteknél politikai nemzetiségnek neveznek. A hazaszeretet egyesíti, a nemzetiség elklűnít.” E szép szavak igazságát a „Hermannstädter Zeitung” csak azon feltétellel ismeri el, ha hazaszeretet alatt a nagy osztrák Gesammtvaterland (le nem fordítható szó) iránti szeretetet értjük, máskülöben pedig, ha a hazaszeretet fogalma és értelme különösen Magyarországhoz csatol, az mindenek, a mi szép és jó, ellenkezője.

— Komáromból írják a „M. O.”-nak: Múlt 1861. évben Gúta mezőváros előjárói, a városunkban levő primatias-

lis koresmát és mérszárszéket önhatalmulag elfoglalták, aztán a pusztákat kezdtek csipkedni; nevezetesen a tavakból nádot, az erdőkből botlófákat, a rétekről szénát takarítottak el, mindez a város tulajdonának lenni állítván. Ezen erőszakoskodás visszatörése végett, az uradalmi tisztség szorgalmazására a napokban katonai karhatalom küldetett ki, s az előjárók közül többen a hadi törvényszék által be is fogattak.

— Kalab Károly nevű bécsi postahivatalnok, temérdek pénzes levelet sikkasztott el; ügye most van vizsgálat alatt. Kalab o'ltúzi születésű, mintegy 30 éves, nőtelen, szállásán 18 ezer levelet találtak, melyek elhozatalára egy postakocsi szükségeltetett. A postahivatalban ellopott leveleket szállására hordta, tartalmukat klűrtívén, részint elégette, részint pedig csomagokba kötve, szekrényében rejté el.

— Legmagasabb helyről rendelkezés történt, hogy azon tisztviselők, kik kedvezményi évök alatt kevesebb fizetéssel kaptak alkalmazást, kiegészítő fizetésekben részesüljenek, hogy előbbi alkalmaztatásuk kedvezményeinben ne történjék megszorítás.

— A „H-g” szerint a múlt héten, Veszprémmegyében történt: A kiskoru R-y árvek 2000 frittal tartoztak F né urbólgy ó ngának. A 2000 fittot a múlt héten le kellett fizetni, de a R-y árvek pénztárában éppen nem volt annyi, Gondakuk tehát elmegey T-né ó ngához, kérvén ó ngát, legyen szives türelemmel lenni, mig majd öszekérítik a pénzét gyapju árból, repczéből stb. T-né ó nza azonban azt felelte, hogy „ő bizony nem lesz már tovább türelemmel, hanem az árvek adósságát — elengedi.”

— Madridban, nyilvános téren közelebb fojtották meg, széki elítélés folytán, Collado nevű káplárt, ki tisztjét késszurással meggyilkolta. A fiatal katona azzal bevallá bűnét és bánatosan nyilvánította, hogy beves felindulásában követte el e tettet. A kivégzetésen roppant számú néptömög jelent meg. Mielőtt Collado a hőbészékre llt, társaihoz néhány szót intézett, melyben bánatát fejezte ki. Ezután kezét és lábát megköték s feje kendővel lön beborítva. A vasgyűrű a nyakra alkalmaztatott, s egy pillanat alatt Collado megsebzett élni. A kendőt ekkor leemelték a vér toluásától bron színt fejről, és szívszargató sikoltás hangzott a néptömög között. A kivégzetett jelenlevő menyasszonya — megőrült!

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, apr. 4. „Morn. Post”-nak írják Párisból: Angol- és Franciaországának a mexikói ügyben kifejtett nézetei felett némi félreértés látszik uralkodni. Igaz ugyan, hogy az angol kormány nem o'bbítja azon szigorú feltételeket, melyeket Franciaország, Spanyolország előnyére a mexikóiak elé szabott. Angolország tehát Francia- és Spanyolországra hárítja azokért a felelősséget. Francia- és Spanyolország valószínűleg azért görditnek akadályokat a mexikói kormány útjába, hogy a monarchiai kormány behozatalát kivihessék, s ezért huzzák, halasztják az egyezkedést. De ugylátszik, bármely európai dynastiára nézve is veszélyes játék lenne dynastiáját Amerikába áttűltetni, mert ha az észak és dél közötti viszály be lesz fejezve, akkor az amerikaiak mind egyesítöl fognak, hogy az ó világ jövevényeit a köztársasági földről kiszorítsák, s ez Amerika és Európa közötti háborút idézne elő. Francia-, Angol- és Spanyolország hadseregei azért mentek Mexikóba, hogy az elkövetett méltatlanságért elégtételt vegyenek, és a tartozás megfizetését követeljék. E küldetésben Angolország nagyobb mérséklést kíván eljánni, mint két szövetségese, s azért a felelősséget kizárólag azokra is hárítja. Meg lehet azonban győződve mindenki, hogy e nézetkülönbség, a két hatalom jó viszonyait zavarni nem fogja.

A „Daily News” római levelezője szerint hivatalos bizonyítványok léteznek arról, hogy Goyon tábornok Rómában egy kézzre játszott a bourbon csapatok főnökeivel. Így például felhozta, hogy mart. 30-án éjjel egy volt nápolyi hivatalnok, jelenleg pápai tisz, nagy szállítmányt fegyvert hozott a városba. A kapu már be volt zárva, de a pápai tisz tudja a jelszót, s így a francia őr beboesátotta. E szállítmányt azon körülmény teszi érthetővé, hogy mart. 31-kén este, néhány angol gentleman, mintegy 500 főből álló, szétszórt csapatot látott az Abruzzók felé vonulni. Mind fel voltak fegyverkezve, s némi szabályozatlan egyenruhát viseltek. Általános tudva van, hogy a hó végén minden oldalról betörések fognak megkísérletni Nápolyba. A főexpeditiók Triestben és szegényutunkre, Maltában szereltetnek fel. Valóban Derby és Malmesbury lord, az angol semlegesség buzgó szónokai megkérdezhették egyszer, meddig szolgálhat Malta gyűtlhelyül ez alávaló rablóbandáknak, és miért nem történi Angolország részéről semmi, hogy ez alávalóknak, egy barátságos államba berontása megakadályoztassék. Az említett szállítást illetőleg megjegyzendő még, hogy kapuzás után a francia parancsnok írásbeli engedélye nélkül a kapu se ki se beboesátni senkit sem szabad. Valjon valószínű-e, hogy Lavalette azért ment Rómába, hogy Goyonnak ily gyalázatos magaviselete ellen tiltakozzék?

— London, apr. 12. Az alsóház tegnapi ülésében Bower és Hennessy az olaszországi viszonyokat hozván szőnyegre, azt állították, hogy ott rablás és gyilkolás naprenden van. Layard ez állítást alaptalannak nyilvánította; Olaszország boldogabb, mint valaha. Gladstone Layardot pártolva, Anglia kötelességének tartja, hogy Olaszországot erkölcsileg gyámolítsa.

Franciaország. Páris, apr. 9. A „P. L.”-nak írják: A római követés kérdésében tegnap végleges határozat hozották és Goyon grófna sürgőssége daczára, Lavalette a diadal. Goyont haza hívják, Lavalette pedig visszatér Rómába.

Turinban ugy látszik, egyelőre nem annyira Rómát, mint Velenczét tűzték ki czélul: az olasz hivatalos sajtó beszédét, sőt a parlament elé terjesztett diplomatiai okmányokat sem kell összetévesztetni az államférfiak bizalmas nyilatkozataival. Ratazzi előbb Nápoly assimilatióját, aztán Velen-

eze bekebeleztetését akarja elérni. Az utóbbi kérdést illetőleg mindenki jól tudja itt, hogy Ausztria a német hatalmak által akarja magának Velenczét biztosíttatni. E biztosítást Franciaország mindenesetre casus bellinek venné.

Páris, apr. 11. A „Patrié” jelenti: Lavalette marquis magántűgyben Londonba utazott.

Olaszország. Turin, apr. 5. A „Siccle”-nek írják: Egy egyén elfogatása, a ki Parmában erőszakkal be akart tolokodni Garibaldi szobájába, s töltött pisztolyt hordott magával, különféle gyanúsokra szolgáltat alkalmat. A fogoly, ki Parmában senki sem ismer, olasz s azt állítja, hogy tengerész. Állítólag kérni akarta Garibaldit, hogy vegye fel a királyi tengerészetbe; azonban nem tudják, mennyiben lehetne hittel adni egy ily nyilatkozatnak. Az elfogott egyén a jöllét minden jeleit hordja magán.

Róma, apr. 5. A francia rendőrség tegnap Clary bourbon tábornok lakására ment s őrt állított az ajtajába. A tábornok azzal felszólított, hogy távozzék Rómából, s ma reggel korán francia tisztok által a vasúthoz kísértették, hogy Civitavecchiába utazzék. Ezen kisszerű esemény nagy figyelmet keltett Rómában. Azt mondják, Clary kiutasítása összekötöttetésben áll egy bourbon úgnök Nápolyban történt elfogatásával, kinél a tábornoktól kapott leveleket találtak. Hogy e feltűnő intézkedésben mennyire értett egyet a francia parancsnokság a pápai államtitkarral, nem tudhatni; a tény annyit kétségen kívül tanusít, hogy itt valóban Franciaország parancsol. Az esemény magában véve esekély jelentőségű s a dolgokon semmit sem változtat; talán csak azért akartak a francziák figyelmet keltetni, hogy az olaszok ingerült hangulatát csillapítsák. Azt állítják, hogy a tábornok sem a legkintőbb, sem a legveszélyesebb egyéniség az itt élő nápolyi kivándoroltak közt.

Turin, apr. 7. Párisból érkezett hírek kedvezően hangzanak; Nigra ur jelenti, hogy a császár a legbatározottabban megígérte Thouvenel urnak Goyon tábornok visszahívását, s hogy e visszahívással a francia politika is némi változást szenved, valószínű, sőt már bizonyosnak is állítatik. A pápai kormány engedetlenségre hajtandóságáról itt-ott szállongó hírek teljesen alaptalanok. Antonelli és Merode, Olaszország ellenében a régi magatartást tanusítják; az első azonban azt mondja, hogy ha a pápa előbbi birtokait ismét visszanyeri, lehetőleg pártolni fogja a municipalis szabadságokat.

Turin, apr. 11. Hir szerint a kormány élénk előterjesztéseket fogott tenni az osztrák ügyek vitelével megbízott porosz követnek, Nápolyba szándékozó bourbon önkényesek hajóra szállítása miatt Triestben (?).

Németország. Berlin, apr. 9. Azon általunk is közölt levélnek, melyet Heydt miniszterelnök intézett Roon hadügyminiszterhez, hírlapi térre jutása szigorú nyomozásokra adott alkalmat, mig végre csakugyan kikerítették a hivatalos titok elárulóját egy élelmezési titkár személyében. A dolog így történt: Weisz Guido a „Voss. Ztg.” szerkesztőtársa eskütelre kényszerítetvén kivallotta, hogy a levél másolatát Blumenthal gyártulajdonostól kapta. E hó 8-án reggel 7 órakor tehát még ágyban fektve lepi meg Blumenthalt egy rendőrkapitány s felszólítja, hogy azzal kövesse őt a rendőrelőrségre. A mint odaérkeznek, mindjárt kérdőre is vonják B.-t, hogy kitől kapta meg a Heydt miniszter iratát s ki írta le a „Voss. Ztg.”-nak küldött másolatot. Blumenthal kijelentette, hogy a másolatot egy irodájabeli egyén írta, a kit azonban nem nevez meg, és hogy magának az iratnak, vagy jobban mondva egy arról irt előbbi másolatnak birtokába egy valaki által jött, de a kit még kevésbbé fog megnevezni, miután nem köteles egy oly cselekvényért, mely még a büntető törvénykönyv által sines tiltva, feladová és árulóvá lenni. Blumenthalt erre fogházba zárták azon kijelentéssel, hogy mindaddig fogoly leend, mig felelni nem fog az elébe tett kérdésekre. Elszedték óráját, készpénzét stb. s így engedték aztán délfel a városi börtön egy magános cellájában elmékedni a humanus porosz büntető rendszer alkalmazása felett. E közben Blumenthalnak Hahn nevű könyvivője megjelenik a nyomozó bíróságnál, főnöke sorsáról tudakozódni. Midőn megtudta, hogy főnöke fogva van, Hahn felhiva érezte magát azon vallomástételre, hogy a kérdéses irat másolatát ő adta Blumenthalnak. Erre aztán Hahn vonták kérdőre, s mivel őt is hasonló bebörtönözéssel fenyegették, mit volt tennie, mint kivallotta, hogy az iratát Köhler, a hadügyminiszteriumnál alkalmazott élelmezési titkártól kapta. Blumenthalt délután 2 órakor szabadon bocsátották.

Görögország. Athéne apr. 5. Az „Observat. Tr.”-nak írják: Utóbbi szombatn ismét tüzeli kezdettek az osztrákok a királyi csapatokra, még pedig oly sikerrel, hogy egy tteget, mely a Palamidi ellen volt felállítva, leszereltek. Erre az osztrákok gránátokkal feleltek; tulajdonképeni bombázás azonban még nem volt, s nem is hiszik hogy legyen, miután igen kétséges, hogy egyéb eredménye lehessen, mint a n'pialiai magán épületek megrongálása. Az Ifsch-Kale és Palamidi magas erődök ellen rohamot intézni, az alig 2500 főből álló királyi csapatokkal, teljes lehetetlen. Ennélfogva újabb alkudozásoknak néznek előre. Hahn tábornok egyszerűen már szinte megadásra bírta volt a felkelőket általános közbocsánat ígérese által; azonban megérkezett a külügy-és tengerészeti miniszter s feltétlen megadásra való felszólításokkal mindent elrontottak. A Palamidi parancsnokát Grivast pénzzel is kinalták; azonban siker nélkül, mert a vár tartja magát. Kormányzelmű lapok azt állítják, hogy a trónörökös kérdése el van döntve Luitpold bajor herceg nagyobbik fia részére. A bajorelleses párt azonban még nem hagyott fel a reménnyel s a legellenségesebb elemekkel is szövetezik, hogy a fennebbi megoldást akadályozza vagy legalább hátráltassa. De a Victor Emánel fiáról indult bir merő költemény. Olasz párt nincs is Görögországban és Victor Emánel diplomatiája s a görögfelkelés közt nincs semmi összefüggés.

Ujabbak. Páris, apr. 10. A „Sch. Corr.”-nek írják: Napoleon hercegnek Londonba, a kiállítás ünnepeles megnyitására utazása, egy bizalmas kormány-értekezlet tárgya volt a tuileriában. A tanácskozás eredménye valószínűleg az utazás elmaradása lesz. Okául azt mondják, hogy Napoleon hercegnek Aumale herceggel lehető találkozása esetére kellemetlen eshetőségektől tartanak.

— Páris, apr. 11. A francia kormány, Angol és Spanyolország azon nyilatkozatai dacára, hogy ők a kárpótlási összegek kiegyenlítésével megelégszenek, még mindig el van határozva, utat törni Mexikóban a monarchia eszméjének. Dubois de Saligny gróf legújabb sürgönyében arról értesíti a kormányt, hogy ő érkezett Almonte tábornokkal, a ki folyvást nagy tevékenységet fejt ki Miksa főherceg kijelöltetése érdekében. A

nevezett gróf azt is kétségen kívülnek állítja, hogy Prim tábornok mexikói alkirály ohajtana lenni.

— A toulousei érseket Párisba hívták. Ő eminentiájának a tudva levő jubileum kérdésén kívül, még más tört. cserepe is van. T. i. a nélkül, hogy előbb kormányi engedélyért folyamodott volna, megigérte a pápának, hogy a conciliumra el fog menni.

— Versóban remélik, hogy az orosz császár, születése napján, apr. 29-én általános közböcsánatot fog adni. Lüders elbocsátott volt.

— Sz. Péterváron is kellemes hírek keringenek. Mondják, hogy a császár elhatározta, hogy az orosz birodalom évezredes ünnepe alkalmával Nowgorodban, egy bizalmi férfiakból alakuló gyűlést fog engedélyezni, melynek hivatása lesz, a legközelebbi életbe léptetendő jelentékeny reformokról tanácskozni.

— A „Morn. Post” párisi levelezője tudni akarja, hogy a görög király és udvara el vannak készülve a legroszabbra s hogy rövid időn Bajorországba fognak utazni. A védhatalmak egyike sem hajlandó őket segíteni.

— Uj-Yorkból távirják mart. 29-ről: A senatus 13 millió dollárt szavazott meg páncélos hajókra. A potomaci hadsereg középpontja diadalmasan nyomult elő Warrentownig. Veracruzban merényt kísérlettek meg Almonte élete ellen, de a mely megghiusult.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Április 16-kán: Nemzeti kölcsön 83.75. 5 % Metalliques 69.65. Bank-részvény 831.—. Hitel-részvény 204.—. Váltó Londonra 133.50. Ezüst 132.25. Arany 6.27 1/2.

Április 14-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 72.25. Erdélyi 68.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(570)
40 1862.

Hirdetmény.

szinh. választm.

Kolozsvár sz. kir. városban a felső sznéutezában levő ugynevezett „Köcker”, mely a fölkelési országos pénzalappal az erdélyi nemzeti színház alap-tulajdona lett, — a folyó 1862-ik év április hava 23-án reggeli 9 órakor a helyszínen tartandó közárverezés útján, a többet ígérőnek örök áron el fog adni.

A feltételeket addig is meg lehet tudni színházi pénztárnok Filep-Samu urnál. Az erdélyi nemzeti színházi választmánynak Kolozsvárt, ápril hó 6-án tartott üléséből, kiadta Groisz Ferdinánd, szinh. választm. jegyző.

(572)

(1—3)

Az erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármentő társulat ez évi rendes közgyűlését, a társulati választmány-gyűlés mult hó 22-ki határozata szerint, folyó április hó 27-én d. e. 10 órakor fogja Kolozsvárt az igazgatóság helyiségeiben megtartani.

E közgyűlés tárgyai lesznek:

1. Az 1861-dik évi ügykezelés eredményének előterjesztése.
2. az ugyanazon évi számadások vizsgálatára kijelölt bizottmány jelentése.
3. a választmányi tagok megújítása.
4. az indítványba hozandó tárgyak feletti tanácskozás.

Ezen közgyűlésbeni részvételre a társulat minden tagjait, mint egyaránt jogosítottakat, telyes tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

NEM HIVATALOS.

(571)

(1—3)

Kereskedésembe éppen most érkezett, minden nemű férfi kalapok ára: 2 ft. 50 kr. — 3 ft. 50 kr. — és 4 forint.

Ajánlom továbbá nagy választéku fali és toilette tükreimet aranyozott valamint fa-keretekben;

Végül igen csinos ablak-függöny-tartóimat, függöny-kapcsaimat és rózsáimat jutányos árban.

Figyelmeztetem a n. érd. közönséget igen csinos

Husvétii ajándék czikkeimre.

CSAPÓ SÁNDOR.

(553)

(4—4)

A Budai sorsjegyeknek 7-dik húzása

15-dik junius helyett e folyó év április 30-kán fog történni

30,000 o. é. 1 ft főnyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, mely ezen sorsjegyek mindenikével a legkedvezőtlenebb esetben is okvetetlen elérhető, 60 — 70 — 80 osztrák forintot tesz.

Ezen vállalat Buda várossa 102 fekvő birtokai által van biztosítva, s ezen kívül még mint további biztosítók kezeskednek, 1,200,000 ft. értékű sorsolható föld-teher-mentesítési kötelezvények az alólírt nagy kereskedő háznak ellenőrsége mellett, a vállalat tartalma idejére ellátott alapörlesztési-pénztára által őriztetve. —

Bécs, februar 1862.

J. G. Schuller és társai

Sorsjegyek kaphatók Kolozsvárt, DIETRICH SAMU kereskedésében.

(453) | 17/4 |

(4—4)

WOLFF J.

MAGYAR KIRÁLY” című gyógyszer-tárában Kolozsvárt legjutányosbb gyári áron, és eredeti friss minőségben találtnak:

Mindenféle hasonszenvi, (Homoeopathisch) szerek, egyenként, és felszerelt szerekben is. Különbféle ruggyantából, (Kautschuk) sebészi eszközök. Ujabb találmányu bel- és külföldi divat-gyógyszerek.

Külföldi:

ÁLTALÁNOS ÉTEK-POR, dr. Gölis-től Bécsben. Valódi SEIDLITZI POR. Valód friss csukamáj olaj, (Dorsch Leberthran-Öhl.) Palaczkokban, és font száma.

Bilini szeletkek, emésztő szer. Gilisza Chocóládé és pogácsák. STEIER FÜNEDV, mellbetegeknek. Valódi augsburgi élet-essentia, dr. Kiesow-tól. Ideg- és izom-essentia G. J. Engelhofertől.

Növény fog-essentia Thausig bécsi fogorvostól.

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

(315)

(9—9)

STEIN JÁNOS KÖLCSÖN-KÖNYVTÁRA

Kolozsvárt, középuteza 456. sz.

Bátorkodom a t. cz. közönséget több ezer darabból álló kölcsön-könyvtáramra figyelemztetni. Könyvtáram főképpen a magyar és francia irodalom új termékeivel gazdagított; a német irodalom újabb s jobb termékeire is kellő figyelem van fordítva.

Vidékieknek, kiknek ritkán van alkalmuk a könyvek kicserélésére, olcsó föltételek mellett nagyobb számú könyveket is küldök.

Együttal ajánlom vásárlásoknál könyvkereskedésemet. — Raktáramban a bel- és külföld újabb termékei folyvást kaphatók.

IMAKÖNYVEK

katholikusok és protestánsok számára, ugy egyszerű mint a legesinosabb bársony kötésben nagy választékban találhatók.

Irodalmi újdonságok, melyek hírlapokban vagy jegyzékekben mások által hirdettetnek, nálam szintén kaphatók.

Továbbá ajánlom

Képgyűjteményemet,

melynek beszerzésénél legfőbb tekintettel voltam hazánk történetéből kisebb s nagyobb formákban megjelent műlapjaira, jelesebb magyarjaink kisebb s nagyobb arcképeire. Ezen kívül raktáram jól el van látva szentképekkel, 50 krtól 3—4 frtig, táj- és vadászkepekkel, feketén ugy mint színezve.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvárt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelytt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelytt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön kapható:

„A szent nagy-hét“

vagy is: Vezérlés, ezen időt a kereszténység lelke szerint eltölteni; Vinklern Jánostól. ára 4 ft. 50 kr.

NÖVENDÉK IFJUSÁG IMAKÖNYVE.

Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta Medgyes Lajos

Ára: nyomtató velin papíron, bőrbbe kötve, tokkal, 1 ft.

Diszkiadás, író-velin, bőrbbe kötve arany metszéssel, tokkal 1 ft 50 kr.

Orvosi TANÁCSADÓ városban és falun szerkeztette: Lemgyel Dániel orvostudor, ára 2 ft.

Egyházi beszédek. Írta és mondá Jámor Pál. Ára 1 ft. 20.

A kereszttségnek és az úrvacsorájának jelentőségéről, Menyhart János debreczeni ref. főiskolai hittanártól. Ára 60 ujkr.

Gazdasági növény élet-tan és Hooibrenk szőlőmivelése, gyümölcsészeti és konyhakertészeti rendszere. Nevezeteseb tekintélyek s öntapasztalatai alapján kiadja Jacogis Péterffi József. Ára 1 ft. 80 kr.

A díszes társalkodó, vagy is világba teremt ember. Hasznos kézikönyv minden neműek és rangnak számára. Az illem és udvariasság minden alkalmak- és viszonyokhoz mért szabályai, továbbá mindenféle társas játékok, énekek, szavalmányok, emlékeversék, talányok, alkalmi üdvözlések stb. gyűjteménye. Ára 70 kr.

Szerény Ilma naplója. Írta gróf Batthány Julia. Franczából Toldy István. Ára 1 ft 50 kr.